Lieta Nr. C 15 2090 15

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Jelgavā, 2015.gada 25.novembrī

Jelgavas tiesa
šādā sastāvā: tiesnese J. Mauliņa
tiesas sēžu sekretāre D.Kalniņa,
piedaloties prasītājai /pers. C/ un atbildētājam /pers. D/

izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. C/ maza apmēra prasībā pret /pers. D/ par uzturlīdzekļu parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

2015.gada 1.jūnijā prasītāja /pers. C/ cēlusi tiesā maza apmēra prasību pret atbildētāju /pers. D/ par uzturlīdzekļu parāda piedziņu, lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai /pers. E/ uzturam noteikto uzturlīdzekļu parādu par 2015.gada janvāri, februāri, martu, aprīli, maiju kopā 323,60 EUR.

Prasības pieteikumu pamato ar to, ka puses ir 2008.gada 15.jūlijā dzimušā /pers. E/ vecāki. 2012.gada 8.jūnijā puses noslēdza vienošanos par dēla /pers. E/ aizgādību, saskarsmes tiesībām, uzturlīdzekļiem Norāda, ka starp vecākiem ir panākta vienošanās par visiem jautājumiem, kas saistīti ar bērna aizgādību, saskarsmes tiesībām un uzturlīdzekļiem. Paskaidro, ka vecāki dzīvo šķirti un bērna dzīvesvieta ir noteikta pie māte.

Savukārt atbildētājs no 2015.gada janvāra pienācīgi nepilda pušu 2012.gada 8.jūnija Vienošanos. Saskaņā ar minētās Vienošanās 2.3.punktu /pers. D/ labprātīgi apņēmās maksāt uzturlīdzekļus /pers. E/ uzturēšanai līdz pilngadībai 250 LVL (355,72 EUR) mēnesī. Saskaņā ar noslēgto Vienošanos atbildētāja pienākums bija līdz katra mēneša 5.datumam iepriekš norādīto summu ieskaitīt prasītājas kontā. Līdz 2015.gada 1. jūnijam, saskaņā ar pušu Vienošanos atbildētājam kopā bija jāiemaksā kontā 1 778,60 EUR, bet samaksāti ir tikai 1 455 EUR, tādēļ ir izveidojies parāds 323,60 EUR. Turklāt atbildētājs pielīgto summu arī neieskaita kontā līdz katra mēneša 5.datumam, kā puses par to vienojušās.

Prasība pamatota ar Civillikuma 177., 179., 1587.pantu, 1759.panta 1.punktu.

Tā kā maksājumu kopsumma prasības iesniegšanas dienā nepārsniedz 2 100 EUR, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{19} panta otro daļu, ierosināta lieta par maza apmēra prasību.

Civilprocesa likuma 250.^{25} panta otrā daļa nosaka, ka, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Prasītājai izskaidrotas tiesības lūgt lietas iztiesāšanu tiesas sēdē (lietas 11.lapa). Tiesā nav saņemts prasītājas paziņojums par nepieciešamību iztiesāt lietu tiesas sēde.

Atbildētājam, saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21} panta prasībām, nosūtīts prasības pieteikums un atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{22} panta prasībām, atbildētājam izskaidrotas procesuālās tiesības (lietas 12.lapa).

Tiesā nav saņemts atbildētāja paziņojums par nepieciešamību iztiesāt lietu tiesas sēde.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{26} un 149.pantu 2015.gada 5.augustā tiesnese pieņēma lēmumu civillietu /pers. C/ prasībā pret /pers. D/ par uzturlīdzekļu parāda piedziņu nolikt iztiesāšanai tiesas sēdē, ņemot vērā prasības pieteikumā norādītos apstākļus (lietas 27.lapa).

Tiesas sēdē atbildētājs /pers. D/ iesniedza pierādījumus saviem iebildumiem, bez jebkāda pamata izrādīja necieņu pret tiesu, par ko tiesa saskaņā ar Civilprocesa likuma 73.^{1} panta otro daļu tiesa atbildētājam uzlika naudas sodu (lietas 53., 55.lapa) un nesagaidot lietas izskatīšanu pēc būtības, pēc saviem ieskatiem atstāja tiesas sēžu zāli (lietas 49.-54.lapa).

Tiesas sēdē prasītāja /pers. C/ prasību uzturēja par summu, kāda norādīta prasības pieteikumā, par laiku no 2015.gada 1.janvāra līdz 2015.gada 1.jūnijam. Paskaidroja, ka šī summa nav samaksāta, to vēlas piedzīt. Atzina, ka atbildētājs neko citu nav piedāvājis, prasītāja šo summu nevēlas atlaist. Norādīja, ka ar atbildētāju nav iespējams neko sarunāt, prasītāja piedāvājusi Vienošanās grozījumus, atbildētājs tos neparakstīja, izsmēja prasītāju un viņas advokātu.

Motīvu daļa

Novērtējot prasības pieteikumā norādītos apstākļus kopsakarā ar lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem un lietas dalībnieku izteikto viedokli, tiesa uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma pilnīgi.

Saskaņā ar Civillikuma 177.pantu līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Aizgādība ir vecāku tiesības un pienākums rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās. Rūpes par bērnu nozīmē viņa aprūpi, uzraudzību un

tiesības noteikt viņa dzīvesvietu. Bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Civillikuma 179.pantā noteikts, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējiem pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Saskaņā ar Civillikuma 1590.pantu katrai pusei ir pret otru prasības tiesība par līguma izpildīšanu.

Prasības priekšmets civilprocesuālo tiesību izpratnē ir prasītāja materiāltiesiskais prasījums, kura pamatotību pārbauda tiesa, izskatot lietu pēc būtības. Savukārt prasības pamats civilprocesuālo tiesību izpratnē ir apstākļi, uz kuriem prasītājs pamato savu materiāltiesisko prasījumu. Prasības pamatu veidojošie apstākļi ir juridiskie fakti, ar kuriem tiesību normas sastāvs (hipotēze) saista zināmu, šajā normā paredzētu materiāltiesisko seku iestāšanos starp strīda pusēm.

Lietā nav strīda, ka nepilngadīgā /pers. E/ vecāki ir /pers. D/ un /pers. C/ (lietas 8.lapa).

Lietā nav strīda par to, ka prasītāja un atbildētājs 2012.gada 8.jūnijā noslēdza labprātīgu Vienošanos, kuras 2.3.punktā puses vienojās, ka puses kopīgi, katrs samērā ar savu mantas stāvokli, uzturēs dēlu /pers. E/. No 2012.gada jūlija /pers. D/ apņemas maksāt /pers. C/ uzturlīdzekļus 355,72 EUR (250 LVL) mēnesī līdz katra mēneša 5.datumam, ieskaitot tos /pers.C/ norēķinu kontā LV35HABA0551006545238, AS "Swedbank", /pers. E/ uzturēšanai līdz viņa pilngadībai (lietas 9.lapa).

Lietā nav iesniegti pierādījumi, ka iepriekš minētā Vienošanās apstrīdēta vai noslēgta jauna pušu Vienošanās.

Tiesa atzīst, ka šādam labprātīgi parakstītam vienošanās aktam kā civiltiesiskam darījumam ir tiesiska nozīme, jo, tas saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu rada noteiktas juridiskas sekas, proti, pienākumu abām pusēm respektēt un pildīt tiesiski noslēgta līguma noteikumus. Turklāt vienošanās starp vecākiem par uzturlīdzekļu maksāšanu bērna uzturam ir divējādas dabas, jo pienākums maksāt un tiesības saņemt līdzekļus bērna uzturam ir regulēts Civillikuma 177., 179.pantā.

No prasītājas veiktā aprēķina un iesniegtā konta pārskata redzams, ka parāds izveidojies par 2015.gadu, no janvāra līdz maijam (ieskaitot) 326,60 EUR (lietas 14., 10.lapa).

No atbildētāja veiktā aprēķina, iesniegtajām kvītīm, rēķiniem (lietas 40.-46.lapa), konta pārskatiem (lietas 32., 33., 34., 35.-37.lapa) redzams, ka atbildētājs izvēlējies nepildīt pušu slēgto Vienošanos, bet maksājumus bērna uzturam veikt citādā veidā - kā mācību maksu skolā, ēdināšanu skolā, maksu par skolas un ārpusskolas nodarbībām, maksu par dzīvības apdrošināšanu.

Arī no atbildētāja iesniegtā aprēķina par 2015.gadā veikto uzturlīdzekļu samaksu redzams, ka Vienošanās 2.3.punkts nav izpildīts (lietas 30.-31.lapa). Tiesas sēdē netika apstrīdēts fakts, ka ārpus Vienošanās pielīgtā atbildētājs ir veicis citus maksājumus bērna uzturēšanai.

Atbildētājs nav apstrīdējis prasītājas iesniegtā parāda aprēķina pareizību, nav arī pierādījis, ka parāda apmērā norādīto summu būtu samaksājis prasītājai saskaņā ar Vienošanās 2.3.punkta nosacījumiem. Tas apstāklis, ka atbildētājs ir veicis maksu par bērna skološanu, ārpusskolas nodarbībām, apdrošināšanu, apmaksājis citas bērna vajadzības nevar tikt attiecināts uz Vienošanās izpildījumu, jo atbilstoši Civillikuma 1812.pantam saistības izpildījums ir spēkā tikai tad, ja to izdarījusi un saņēmusi īstā persona īstā vietā, īstā laikā un pienācīgā kārtā un saskaņā ar Civillikuma 1832.pantu, kreditoru nevar piespiest saņemt ne daļas izpildījumu, ne kādu citu priekšmetu tā vietā, kuru viņam ir tiesība prasīt.

Kā jau iepriekš tiesa norādīja, tad lietā nav strīda par to, ka ir spēkā pušu Vienošanās, kuras 2.3.punktā noteikts, ka atbildētājs līdz katra mēneša 5.datumam, /pers.C/norēķinu kontā LV35HABA0551006545238, AS "Swedbank", /pers. E/ uzturēšanai līdz viņa pilngadībai ieskaita uzturlīdzekļus 355,72 EUR (250 LVL) apmērā.

Civillikuma 1401.pantā ir definēta saistība, paredzot, ka saistību tiesības ir tādas tiesības, uz kuru pamata vienai personai – parādniekam – jāizdara par labu otrai – kreditoram – zināma darbība, kam ir mantiska vērtība. Civillikuma 1402.pants nosaka, ka saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Tiesa jau iepriekš šajā spriedumā konstatēja, ka pušu starpā nodibināta saistība uz tiesiska darījuma pamata, kas līdz lietas izskatīšanas brīdim ir spēkā, neviens nav apstrīdējis tās tiesiskumu. No pierādījumiem lietā nav pamata konstatēt, ka būtu kādi iemesli atbildētāja atbrīvošanai no pienākuma izpildīt Vienošanos Civillikuma 1587.panta izpratnē. Līdz ar ko atbilstoši Civillikuma 1587.pantam tā ir izpildāma. Prasītāja atbilstoši Civilprocesa likuma 1.panta nosacījumiem, ceļot prasību par parāda piedziņu, ir realizējusi savu aizskarto civilo tiesību aizsardzību, jo atbildētājs nepilda spēkā esošu vienošanos.

Gadījumā, ja kāda no pusēm uzskata, ka tai ir pamatoti iemesli grozīt 2012.gada 8.jūnijā Vienošanās punktos pielīgto, tad tiesas ieskatā tas jādara likumā noteiktā kārtībā, piemēram, vienojoties par rakstiskiem Vienošanās grozījumiem vai apstrīdot likumā noteiktā kārtībā spēkā esošo Vienošanos. Tāpat tiesa uzskata, ka nav pieļaujama kādas Vienošanās puses vienpusēja atkāpšanās no pielīgtajiem nosacījumiem.

Ņemot vērā visu augstāk minēto, tiesa atzīst, ka prasība par uzturlīdzekļu parāda par 2015.gada janvāri, februāri, martu, aprīli, maiju kopā 323,60 EUR piedziņu ir pamatota un apmierināma pilnīgi.

Civilprocesa likuma 195. pants nosaka, ka, taisot spriedumu par naudas piedziņu, tiesa rezolutīvajā daļā norāda prasījuma veidu un piedzenamo summu, atsevišķi uzrādot galveno parādu un procentus, laiku, par kādu procenti piespriesti, kā arī prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru, kā arī kredītiestādes nosaukumu un konta numuru, kurā veicama samaksa, ja tāds norādīts prasības pieteikumā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43. panta pirmās daļas 3. punktu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos atbrīvoti prasītāji – prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42. panta pirmo daļu tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai daļai. Tādējādi no atbildētāja saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punktu piedzenama valsts nodeva 71,14 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,14 EUR (lietas 2.lapa).

Tiesa atzīst, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, atbildētājam nosakāms 7 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu.

Rezolutīvā daļa

Ievērojot minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 97. pantu, tiesa

nosprieda

prasību par uzturlīdzekļu parāda piedziņu apmierināt pilnīgi.

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. C/, personas kods /personas kods/, saskaņā ar 2012.gada 8.jūnija Vienošanos /pers. E/, personas kods /personas kods/, uzturam noteikto uzturlīdzekļu parādu par 2015.gada janvāri, februāri, martu, aprīli, maiju kopā 323,60 EUR, ieskaitot to prasītājai AS "Swedbank" kontā Nr.LV35HABA0551006545238.

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu 71,14 EUR, kas maksājama Valsts kasē, NMR. 90000050138, konts LV55TREL1060190911200, BIC kods TRELLV22, kods 0539, no pārējo tiesas izdevumu samaksas atbrīvot pilnīgi.

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,14 EUR, kuru iemaksa jāveic: ekonomiskās klasifikācijas kods - 21499, saņēmējs Tiesu administrācija, Mūkusalas iela 41b, Rīga, NMR 90001672316, ar PVN apliekamās personas reģ. Nr. 90001672316, saņēmēja iestāde Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konts LV51TREL2190458019000.

Noteikt termiņu /pers. D/ labprātīgai sprieduma izpildei 7 (septiņu) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās brīža.

Pilna sprieduma sastādīšanas datums – 2015.gada 9.decembris.

Tiesas spriedumu lietas dalībnieki var pārsūdzēt 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas Zemgales apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Jelgavas tiesā.

Tiesnese J.Mauliņa